

19.2.2013

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite

Lausuntopyyntöne 31.1.2013, dnro VM132:00/2011

Lausunto sokeriverotyöryhmän loppuraportista

Valtiovarainministeriön vuoden 2012 alussa asettama sokeriverotyöryhmä on selvittänyt sokerin verottamista valtion verotulojen kartuttamiseksi ja terveellisen ravitsemuksen edistämiseksi. Työryhmä on myös tutkinut nykyisen makeisiin, virvoitusjuomiin ja jäätelöön kohdistuvan makeisveron toimivuutta ja mahdollisuuksia sen veropohjan laajentamiselle sokeriveron vaihtoehtona.

Suomen Yrittäjät (SY) esittää lausuntonaan seuraavaa:

Nykytuotoinen makeisvero on täyttänyt sille asetetut fiskaliset tavoitteet. Verotaso voidaan tietyissä rajoissa tarvittaessa säätää, mutta merkittävimmät valtiontaloudelliset tavoitteet tulisi SY:n näkemyksen mukaan toteuttaa yleisellä kulutusverotuksella.

Valmisteveromalleilla voi olla ensisijaisen fiskaalisen tavoitteen lisäksi toissijaisesti muitakin tavoitteita, kuten terveellisen ravitsemuksen edistäminen, mutta toissijaisten tavoitteiden vuoksi ei tule luopua hyvän verojärjestelmän yleisistä tunnuspiirteistä, kuten oikeudenmukaisuudesta, oikeusvarmuudesta, neutraalisuudesta, selkeydestä ja hallinnollisesta tehokkuudesta. Terveellistä ravitsemusta koskeviin tavoitteisiin tulisi kuitenkin pyrkiä verotusta tehokkaammin keinoin, kuten valistuksella ja neuvonnalla. Veron fiskaalisten ja terveydellisten tavoitteiden välisestä suhteesta työryhmä onkin perustellusti todennut, että veron ensisijaisena tavoitteena tulee edelleen olla verotulojen kerääminen valtiolle ja vain toissijaisesti verotuksella pyritään terveellisen ravitsemuksen edistämiseen.

Pisteverot ovat aina ongelmallisia kilpailuneutraliteetin kannalta. Mikäli nykyjärjestelmän rajausten katsotaan kuitenkin aiheuttavan sellaisia ongelmia, joihin puuttuminen katsotaan perustelluksi, työryhmän loppuraportissa esitetyistä kolmesta mallista tarkoituksenmukaisin vaihtoehto asian korjaamiseksi on nähdäksemme makeisveromalli, joka perustuu nykyisen makeisveron veropohjan tarkistamiseen. SY ei kannata sokeriveromallin tai yhdistelmämallin käyttöönottoa.

Kun otetaan huomioon, että voimassa oleva laki makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta on ollut voimassa varsin lyhyen aikaa, vuoden 2011 alusta lukien, ja että makeisvero on vähintäänkin täyttänyt

sille asetetut fiskaaliset tavoitteet, emme katso kestäväen veropolitiikan näkökulmasta olevan perusteltua ottaa käyttöön kokonaan uutta veromallia sokeripitoisten tuotteiden verottamiseksi.

Työryhmän loppuraportin perusteella makeisveromalli aiheuttaisi yrityksille ja viranomaisille selvästi pienintä hallinnollista taakkaa sokeriveromalliin ja yhdistelmämalliin verrattuna. Makeisveromallin veropohjaa mahdollisesti tarkistettaessa veropohja on syytä säilyttää edelleen kaapeana ja tarkkarajaisena, kuten työryhmä on loppuraportissaan todennutkin. Veropohjan merkittävä laajentaminen todennäköisesti lisäisi laitonta tuontia ja matkustajatuontia omaan käyttöön. Riski tähän kasvaisi näkemyksemme mukaan erityisesti sokeriveromallissa, mutta myös yhdistelmämallissa.

Makeisveromallissa verovelvollisten lukumäärä säilyisi lähes nykyisellään, kun taas sokeriveromallissa ja yhdistelmämallissa verovelvollisten lukumäärä olisi moninkertainen nykytilaan verrattuna. Verovelvollisten määrän olennainen kasvu aiheuttaisi merkittävää hallinnollisten kustannusten lisääntymistä. Erityisesti pientuottajille kustannukset saattaisivat muodostua kohtuuttoman suuriksi toiminnan laajuuteen nähden. Muutos heikentäisi yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä. Alan toimijoiden kannattavuus kärsisi ja oletettavaa on myös, että muutos vaikeuttaisi uusien yritysten syntyä toimialalle.

On syytä todeta, että vaikka makeisveromalli on edellä mainituin perustein näkemyksemme mukaan tarkoituksenmukaisin vaihtoehto sokerin verottamiseksi työryhmän selvittämiin muihin malleihin verrattuna, myös makeisveron käyttöönotosta aiheutui yrityksille huomattavia hallinnollisia lisäkustannuksia. Verotusmenettelystä aiheutuu lisätaakkaa. Kun otetaan huomioon, että Suomi on sekä kansallisesti että Euroopan unionin tasolla sitoutunut hallinnollisen taakan keventämiseen, mahdollinen nykymuotoisen makeisveromallin laajentaminen tulisi toteuttaa siten, että verotus on hallinnollisesti yksinkertaista ja tehokasta sekä samalla fiskaaliset tavoitteet täyttävää.

SUOMEN YRITTÄJÄT

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja

Laura Kurki
veroasiantuntija